

Julkisivuyhdistys r.y.

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO
Talonrakennustekniikka

JUKO - OHJEISTOKANSIO JULKISIVUKORJAUSHANKKEEN LÄPIVIEMISEKSI

KORJAUSTAPAKUVAUKSET

Ikkunarakenteet - yleiskuvaukset päivitetty 9/2005

***DI Matti Haukijärvi
Tampereen teknillinen yliopisto,
Talonrakennustekniikka***

JUKO-ohjeistokansio on tarkoitettu henkilöille, jotka pystyvät soveltamaan annettuja ohjeita, ymmärtämään niihin liittyvät rajoitukset sekä ottamaan vastuun niiden soveltamisesta omassa työssään. Aineiston laajuuden takia on mahdollista, että siinä esiintyy ristiriitaisuuksia, jopa suoranaisia virheitä. Vaikka valmistelutyöhön on osallistunut lukuisa joukko julkisivukorjaamisen osaajia, ei Julkisivuyhdistys, sen jäsenet tai valmistelutyöhön osallistuneet henkilöt, yritykset tai yhteisöt ota vastuuta annetuista ohjeista.

JUKO ohjeistokansio on toistaiseksi koekäytössä. Havaituista virheistä ja puutteista pyydetään ilmoittamaan Julkisivuyhdistykselle (email. info@julkisivuyhdistys.fi).

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset

Ikkunarakenteet

YHTEENVETO

Tässä luvussa käsitellään ikkunarakenteiden korjauksia niiden yleisiltä ominaisuuksiltaan.

Ikkunoiden korjaus voidaan toteuttaa

- kunnossapitokorjauksena
- osittain uusimisena
 - o lisäpuitekorjauksena
 - o vaihtopuitekorjauksena
- kokonaan uusimisena

Kunkin korjaustavan osalta on esitetty niiden

- yleiskuvaus
- soveltuvuus erilaisiin tilanteisiin
- korjausratkaisussa käytettävät materiaalit ja tuotteet
- keskeisimmät, laatuun vaikuttavat tekijät

JUKO OHJEISTOKANSIO

A RAKENNUKSEN YLLÄPITO	B HANKE-SUUNNITTELU	C KORJAUS-SUUNNITTELU	D RAKENTAMIS-VAIHE	E KORJATUN RAKENTEEN YLLÄPITO
A1 Kiinteistönpidon strategiat	B1 Korjaushankkeen osapuolet	C1 Suunnittelun valmistelu	D1 Rakennusvaiheen organisaatio, urakamuodot ja toteutus	E1 Julkisivukorjauksen käyttö ja huolto-ohje
A2 Korjaushanke asunto-osakeyhtiössä	B2 Rakenteet ja korjausmahdollisuudet	C2 Suunnittelun ohjaus	D2 Korjausurakan vastaanotto	
A3 Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje	B3 Korjaustarpeen selvittäminen ja kuntotutkimukset			
	B4 Korjaustavan valinta			
	B5 Rahoitustarkastelut			
	B6 Viranomaisohjaus julkisivukorjaushankkeessa			

KORJAUSTAPAKUVAUKSET

Yleiskuvaukset
Suunnitteluohjeet

ELIKAARIKUSTANNUSLASKENTA-OHJELMA JUKO.xls

Investointikustannukset
Elikaarikustannusten vertailu

Sisällysluettelo

1	IKKUNOIDEN KORJAUSTAPOJEN JAOTTELU	3
2	KUNNOSSAPITOKORJAUKSET	4
2.1	YLEISTÄ	4
2.2	IKKUNOIDEN KUNNOSTUSKORJAUSTEN KESKEISET LAATUUN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	4
3	IKKUNOIDEN UUSIMINEN OSITTAIN.....	7
3.1	YLEISTÄ	7
3.2	LISÄPUITE	7
3.2.1	<i>Yleistä</i>	<i>7</i>
3.2.2	<i>Soveltuvuus</i>	<i>8</i>
3.2.3	<i>Materiaalit ja tuotteet.....</i>	<i>8</i>
	Yleistä	8
	Tuotteilta vaadittavat ominaisuudet ja tuotehyväksynät	8
	Lisäpuitejärjestelmiä	9
3.2.4	<i>Lisäpuitekorjauksen keskeiset laatuun vaikuttavat tekijät.....</i>	<i>10</i>
3.3	VAIHTOPUITEKORJAUS	13
3.3.1	<i>Yleistä</i>	<i>13</i>
3.3.2	<i>Soveltuvuus</i>	<i>14</i>
3.3.3	<i>Materiaalit ja tuotteet.....</i>	<i>14</i>
	Yleistä	14
	Tuotteilta vaadittavat ominaisuudet ja tuotehyväksynät	14
	Vaihtopuiteratkaisuun soveltuvia tuotteita.....	15
3.3.4	<i>Vaihtopuitekorjauksen keskeiset laatuun vaikuttavat tekijät.....</i>	<i>16</i>
4	IKKUNOIDEN UUSIMINEN KOKONAAN	19
4.1	YLEISTÄ	19
4.2	SOVELTUVUUS	20
4.3	MATERIAALIT JA TUOTTEET	20
4.3.1	<i>Yleistä</i>	<i>20</i>
4.3.2	<i>Tuotteilta vaadittavat ominaisuudet ja tuotehyväksynät</i>	<i>20</i>
4.3.3	<i>Ikkunoiden uusimiseen soveltuvia tuotteita</i>	<i>21</i>
4.4	IKKUNOIDEN UUSIMISEN KESKEISET LAATUUN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	21

1 IKKUNOIDEN KORJAUSTAPOJEN JAOTTELU

Ikkunoiden korjaustavat voidaan jaotella

- ikkunoiden kunnossapitokorjauksiin
- ikkunoiden osittaiseen uusimiseen
- ikkunoiden täydelliseen uusimiseen

Kunnossapitokorjauksissa vanha rakenne säilyy ennallaan. Vaurioituminen pyritään pysäyttämään tarpeen mukaan uusimalla tai korjaamalla pinnoitteita, tiivisteitä, kittauksia, saumauksia sekä heloja. Tarvittaessa uusitaan myös muita vauriokohtia, kuten yksittäisiä laseja tai puuosia. Kunnostuskorjauksilla voidaan parantaa myös ikkunan toimivuutta, kuten ilmanpitävyyttä ja avattavuutta.

Ikkunoiden uusiminen osittain voidaan tehdä seuraavin tavoin

- lisäpuitteen asentaminen
- lasin korvaaminen eristyslasilla
- vaihtopuitteen asentaminen

Ikkunoiden uusiminen osittain on selkeästi raskaampi korjaus kuin kunnostuskorjaus, myös ikkunan ominaisuudet selkeästi muuttuvat. Osittain uusimisessa ikkunan karmirakenne kuitenkin säilyy ennallaan. Sekä lisä- että vaihtopuiteratkaisussa on yleensä mahdollisuus muuttaa ikkunarakenne tuloilmaikkunaksi, millä on asunnon ilmanvaihtoa parantava vaikutus.

Kokonaan uusimisessa vanha ikkunarakenne poistetaan kokonaan ja sen tilalle asennetaan uusi ikkuna. Uusi ikkuna voidaan varustaa lisäksi tuloilmaventtiileillä, millä voidaan parantaa ilmanvaihdon toimivuutta.

Ikkunakorjauksien yhteydessä voidaan myös asentaa erilaisia lisävarusteita. *Tyypillisiä lisävarusteita* ovat mm.

- ulkoilmaventtiilin asentaminen
- sälekaihtimien asentaminen sekä
- erilaisten hyönteisverkkojen asentaminen.

Seuraavassa on käsitelty eri ikkunakorjausvaihtoehtojen ominaisuuksia

- yleisten ominaisuuksien osalta,
- soveltuvuuteen vaikuttavien tekijöiden osalta,
- keskeisten laatuun vaikuttavien tekijöiden osalta sekä
- esittämällä korjausratkaisuun soveltuvilta tuotteilta tai tuoteyhdistelmiltä vaadittuja ominaisuuksia sekä vaatimukset täyttäviä tuotteita ja valmiita tuotepaketteja.

2 KUNNOSSAPITOKORJAUKSET

2.1 Yleistä

Kunnossapitokorjauksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä erilaisia korjaus- ja huoltotoimenpiteitä, joilla ikkunan ominaisuudet palautetaan yleensä lähellä alkuperäistä tasoa.

Ikkunan huoltotoimiin sisältyy luonnollisesti myös muita kunnossapitotoimia, jotka ovat tyypillisesti asukkaan tehtävissä. Näitä ovat mm. ikkunan pesu ja mm. saranoiden ja muiden liikkuvien osien voitelu.

Kunnossapitokorjauksilla ei voida oleellisesti parantaa ikkunan ominaisuuksia siitä, mitä ne ovat alun perin olleet lähtötasosta. Kunnossapitokorjaukset ovat kuitenkin oleellinen osa ikkunarakenteiden ylläpitoa, ja jotka lisäävät merkittävästi ikkunarakenteen käyttöikää.

Tyypillisiä kunnossapitokorjauksia ovat mm.

- tiivisteiden uusinta
- lasituskittaukset tai lasilistojen uusinta
- helojen kunnostus (mm. puhdistus, voitelu, käyntivälien säätö)
- maalaus-kunnostus (sisä- ja ulkopuoliset maalaukset)
- vaurioituneiden osien vaihto
- ulkopuolisten saumojen uusinta.

2.2 Ikkunoiden kunnostuskorjausten keskeiset laatuun vaikuttavat tekijät

Korjauksen laatuun vaikuttavia tekijöitä on käsitelty tarkemmin seuraavassa (ks. Taulukko 1). Korjausratkaisun laatuun vaikuttavat mm.

- suunnitellut rakenneratkaisut
- valittavat materiaalit ja tuotteet
- käytettävät työtekniikat ja -tavat sekä
- työntekijöiden, työnjohdon sekä myös tilaajan ammattitaito ja asenne.

Taulukon on tarkoitus toimia muistilistana sellaisista asioista, joihin on sekä suunnittelun että toteutuksen aikana kiinnitettävä erityishuomiota. Taulukossa on annettu myös yleisiä ohjeita yksittäisten laatutekijöiden suhteen.

Hyvään laatuun pyrittäessä on erityisen tärkeää, että suunnitelma-asiakirjoissa annetaan riittävän yksikäsitteiset ohjeet ja vaatimukset keskeisten laatutekijöiden hallintaan. Keskeisten laatutekijöiden hallintaan on annettu tarkempia ohjeita JUKO-ohjeistokansion osassa *Ikkunoiden kunnossapitokorjausten suunnitteluohjeet*.

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset Ikkunarakenteet

Taulukko 1 Ikkunoiden kunnossapitokorjausten laatuun vaikuttavia tekijöitä

LAATUTEKIJÄ	
SELITYS	
SUUNNITELMAT JA RAKENNE- RATKAISUT	
Korjaustarpeen arviointi	korjauksen perusteellisuuden arviointi korjattavien määrien ennakointi korjausvastuun varmistaminen
Kosteustekninen toimivuus	vuotovesien hallinta kosteuden tiivistymisen estäminen
Ilmativiys	ilmavuodot ikkunarakenteen läpi (ilmanpitävyys)

3 IKKUNOIDEN UUSIMINEN OSITTAIN

3.1 Yleistä

Ikkunoiden uusiminen osittain voidaan jakaa

- lisäpuitteen asentamiseen
- ulkopuitteen vaihtoon uuteen (ns. vaihtopuite)
- lasin korvaamiseen erityslasilla

Lasin korvaaminen eristyslasilla edellyttää, että puurakenteet ovat moitteettomassa kunnossa. Yleensä tämä korjaustapa on mielekästä vain silloin, kun puuosien säilyttämisellä saavutetaan jokin erityisarvo. Korjaustapaa voidaankin suositella lähinnä vanhojen, arvokaiden ikkunoiden korjaukseen, jossa halutaan parantaa ikkunan lämmöneristävyyttä.

Ikkunoiden osittaiseen uusimiseen liittyy yleensä aina myös vanhan rakenteen kunnostamista, esim. tiivisteiden uusimista, heloituksen toimivuuden parantamista, pieniä lahovaurioiden paikkauksia sekä maalauskorjauksia. Ikkunoiden muu kunnostustarve on selvitettävä aina erikseen.

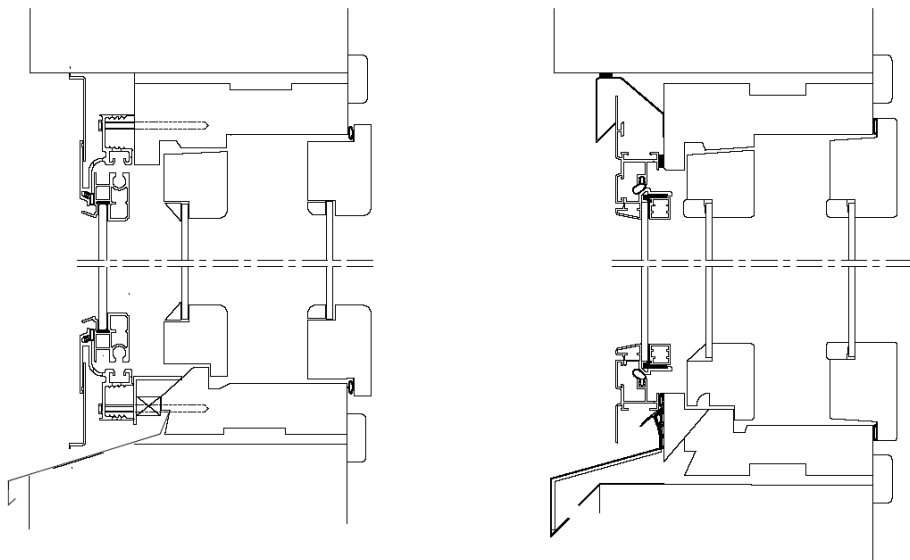
Seuraavassa käsitellään tarkemmin lisäpuite- sekä vaihtopuitekorjauksia.

3.2 Lisäpuite

3.2.1 Yleistä

Lisäpuitteen asentaminen tarkoittaa ikkunoiden korjaustapaa, jossa kaksilasiseen ikkunaan asennetaan uusi alumiininen ulkopuite. Vanhan ikkunan ulkopuitettä ei poisteta, joten ikkunan lasien lukumäärä kasvaa.

Uusi lisäpuite voidaan asentaa myös sisäpuolelle tai vanhojen ikkunapuitteiden väliin. Nämä korjausvaihtoehdot liittyvät lähinnä erikoistapauksiin esim. suojelupäästösten yhteydessä, jolloin vanhan ikkunan ulkonäköä ei saa muuttaa.

Kuva 1 Esimerkkejä lisäpuitteen asentamisesta

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset

Ikkunarakenteet

Lisäpuitteella voidaan jäljitellä vanhaa ikkunajakoa tai sitä voidaan muunnella erilaisilla jakopuitteilla tai listoilla.

Lisäpuite parantaa ikkunan lämmön- ja ääneneristävyyttä. Lisäksi korjausratkaisussa vanhan rakenteen vaurioituminen pysähtyy, kun ikkunarakenne pääsee kuivumaan ja auringon haitallinen UV-säteily ei enää rasita ikkunan pinnoitettuja puuosia.

Lasivalinnoilla voidaan vaikuttaa merkittävästi ikkunan ominaisuuksiin. Lisäpuitteita on tyyppillisesti kahden tyyppisiä; saranoidussa ulkopuitteessa voi olla joko tavallinen ns. float-lasi tai eristyslasi. Laseissa voidaan käyttää myös erilaisia pinnoitteita parantamaan ikkunan lämmöneristävyyttä ja auringonsäteilyn läpäisevyysominaisuuksia. Muun tyyppisiä, lisäpuiterakenteeseen soveltuvia ikkunalaseja ovat mm. erilaiset turva- ja murtosuojalasiset, palonsuojalasiset ja itsepuhdistuvat lasit.

Lisäpuiterakenne mahdollistaa myös ilmanvaihdon parantamiseen käyttämällä tuloilmaikkunaa. Tällöin huoneistoissa tarvittava korvausilmaa tulee ikkunarakenteessa rakennettavan tuloilmalaitteiston kautta. Lisäpuitteiden yhteydessä voidaan käyttää myös tavallisia, ulkoseinään tai ikkunarakenteeseen (esim. tuuletusikkunaan) asennettavia raitisilmaventtiileitä.

3.2.2 Soveltuvuus

Lisäpuite soveltuu erityisesti vanhojen kaksilasisten MS-ikkunoiden uudistamiseen (mm. lämmön- ja ääneneristävyyden sekä ikkunan tiiviyn parantaminen)

Korjaustapa edellyttää, että vanha puuikkuna on toimivuudeltaan kunnossa ja että karmi ja puitteet (myös ulkopuite) ovat ehjiä. Vähäiset lahovauriot voidaan kuitenkin korjata paikallaan.

Lisäpuitekorjaus soveltuu ulkonäöllisesti erityisesti korjauksiin, joissa ulkoseinän paksuus kasvaa (ulkoseinän verhoukset lisälämmöneristyksellä). Tällöin korjattu ikkunarakenne ei jää syvennykseen.

3.2.3 Materiaalit ja tuotteet

Yleistä

Lisäpuitekorjauksiin liittyviä tuotteita tulee käsitellä aina tuoteperheenä, tiettyyn ikkunarakentamiseen kuuluvina tuoteyhdistelminä.

Lisäpuitejärjestelmään kuuluvia yksittäisiä tuotteita ovat

- varsinainen lisäpuite karmeineen, puitteineen, heloineen sekä laseineen
- kiinnikkeet
- tiivisteet
- muut liittyvät tarvikkeet (mm. pellitykset jne.)

Tuotteilta vaadittavat ominaisuudet ja tuotehyväksynät

Lisäpuitteelle ei ole olemassa yleisesti hyväksyttyä tuotehyväksyntämenettelyä. Rakenteen toimivuus- ja kestävyysominaisuuksiin voidaan kuitenkin soveltaa uusien ikkunoiden yhteydessä esitettyjä tekijöitä.

Tuotevalinnassa tulee varmistaa pitkäaikaiskestävyyteen sekä ikkunan toimivuuteen ja käyttöominaisuuksiin liittyvät tekijät (ks. Taulukko 2)

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS
Korjaustapakuvaukset
Ikkunarakenteet

Taulukko 2 Lisäpuitejärjestelmiin soveltuvien tuotteiden keskeisiä ominaisuuksia.

Ikkunajärjestelmän osa ja ominaisuus	Selitys
Lisäpuiterakenne	
Toiminnalliset vaatimukset	
lämmöneristävyyys	Lämmöneristävyyys määritetään tietyn standardi-ikkunarakenteen kanssa, todellinen lämmöneristävyyys aina kohdekohtainen tekijä
ääneneristävyyys	ääneneristävyyys tapauskohtainen ominaisuus, määritetään tarvittaessa kohdekohtaisin laskelmin tai selvityksin
ilmatiiviys	ilmatiiviydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
sateenpitävyyys	sateenpitävyydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
tuulenpaineen kestävyys	tuulenpaineen kestävydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
Kestävyysvaatimukset	
pystysuoran kestävyys	pistekuorman
vaakasuoran kestävyys	pistekuorman
Pitkäaikaiskestävyys	
kosteustekninen toimivuus	
lämpöliikkeiden huomioiminen	kiinnitysrakenteissa oltava liikevara
Tiivisteet	
lämpötilan kesto	tiivisteiden ominaisuuksien säilyttävä sekä korkeissa että matalissa lämpötiloissa
puristuspainuman kesto	
UV-säteilyn kesto	
kosteuden kesto	
Kiinnikkeet	
korroosion kesto	

Lisäpuitejärjestelmiä

Taulukossa 3 esitetyt järjestelmäratkaisut soveltuvat käytettäväksi ikkunoiden korjaamisessa lisäpuiteratkaisulla.

Ikkunajärjestelmiin sisältyvien tuotteiden ominaisuudet on varmistettu taulukon 2 mukaisten ominaisuuksien osalta, valmistajat sitoutuvat ilmoittamaan tarvittaessa yksittäisten kokeiden tulokset. Taulukossa esitettyjen tuotteiden osalta on kuitenkin aina varmistettava erikseen niiden soveltuvuus tiettyyn kohteeseen, sen rasitusolosuhteisiin ja korjaukselle asetettaviin erikoisvaatimuksiin. Taulukkoa voidaan käyttää suuntaviivana valittaessa soveltuvia lisäpuitejärjestelmiä.

Taulukko 3 Lisäpuitejärjestelmiä

Valmistaja	Lisäpuitejärjestelmä
Alumglas Oy	100-sarja
	180-sarja
	200-sarja
	300-sarja
	500-sarja
	Etuikkuna 600-sarja
	Etuikkuna 800-sarja
Lumon Oy	Lumon Lisäikkunat

3.2.4 Lisäpuitekorjauksen keskeiset laatuun vaikuttavat tekijät

Korjausratkaisun laadulla tarkoitetaan tässä lähinnä sen teknistä toimivuutta, kestävyyttä sekä myös ulkonäöllistä onnistumista.

Korjauksen laatuun vaikuttavia tekijöitä on käsitelty tarkemmin seuraavassa (ks. Taulukko 4). Korjausratkaisun laatuun vaikuttavat mm.

- suunnitellut rakenneratkaisut
- valittavat materiaalit ja tuotteet
- käytettävät työtekniikat ja -tavat sekä
- työntekijöiden, työnjohdon sekä myös tilaajan ammattitaito ja asenne.

Hyvään laatuun pyrittäessä on erityisen tärkeää, että suunnitelma-asiakirjoissa annetaan riittävän yksikäsitteiset ohjeet ja vaatimukset keskeisten laatutekijöiden hallintaan. Keskeisten laatutekijöiden hallintaan on annettu tarkempia ohjeita JUKO-ohjeistokansion osassa *Lisäpuitekorjausten suunnitteluohjeet*. On kuitenkin muistettava, että koko korjauksen laatuun liittyy myös hankkeen läpiviemiseen ja tilaajan odotusten täyttymiseen liittyvät tekijät. Hankkeen läpivientä on käsitelty tarkemmin JUKO-ohjeistokansion osiossa B.

Taulukon on tarkoitus toimia muistilistana sellaisista asioista, joihin on sekä suunnittelun että toteutuksen aikana kiinnitettävä erityishuomiota. Taulukossa on annettu myös yleisiä ohjeita yksittäisten laatutekijöiden suhteen.

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset Ikkunarakenteet

Taulukko 4 Lisäpuitekorjauksen keskeisimmät laatuun vaikuttavat tekijät

LAATUTEKIJÄ		SELITYS
SUUNNITELMAT JA RAKENNERATKAISUT		
Kosteustekninen toimivuus	sadevedenpitävyys	Litosten ja saumojen kautta voi kulkeutua merkittävästi kosteutta ikkunarakenteeseen tai ulkoseinään. Ikkunarakenteen liittymisessä ulkoseinään on varmistettava, ettei liitosten kautta kulkeudu kosteutta ikkunarakenteeseen tai ulkoseinään. Toisaalta olemassa olevien vesivuotojen syy on selvitettävä. Kosteutta voi tiivistyä ikkunan sisäpuolteeseen tai ulkopuolteeseen. Tiivistymisen syy on selvitettävä ja syy poistettava.
	kosteuden tiivistymisen estäminen	Ulkona oleviin alumiiniprofiileihin tiivistyy tietyissä olosuhteissa merkittävästi kosteutta. Rakenneraikaisujen osalta on varmistettava, että tiivistyville vedelle on järjestetty poistumisreitit siten, ettei vesi kulkeudu seinä- ja ikkunarakenteeseen tai ikkunan puuosiin.
Ilmanpitävyys	ilmavuodot ikkunarakenteen läpi	Ilmanvuodot ikkunarakenteen läpi aiheuttavat vedontunnetta ja voivat aiheuttaa kosteuden tiivistymistä ikkunaan. Ilmanvuotojen kautta ilmanvaihtojärjestelmien säädöt menevät sekaisin ja rakennuksen energiankulutus kasvaa. Ilmanvuotojen myötä myös rakenteen ääneneristävyyttä voi heikentää.
	ilmanpitävyyden varmistaminen	Ilmanpitävyyteen vaikuttaa ikkunan perusrakenne sekä asennustyön huolellisuus.
Litosten viimeistely	liitosten vaikutus rakennuksen ulkonäköön	Ikkunan ja ulkoseinän liittymät muodostavat merkittävän osan julkisivun ulkonäköä. Lisäpuite soveltuu erinomaisesti kohteisiin, joissa ulkoseinän paksuus kasvaa (esim. lisälämmöneristyskorjaukset).
MATERIAALIT JA TUOTTEET		
Kuormituksen kestävyys	tuulenpainneelle	Liian ohuet lasit tai liian heikko puiterakenne taipuvat tuulenpainneen vaikutuksesta. Äärimmäisessä tapauksessa voi seurauksena olla lasin tai ikkunarakenteen rikkoutuminen. Taipuminen aiheuttaa myös mm. ääniongelmia. Ikkunat ja niiden lasit tulee mitoittaa tuulenpainneelle ja suunnitelmassa esittää vaatimus tuulenpainneen kestävyydelle.
	iskunkestävyys ja turvallisuus	Uloimmaksi puitteeksi asennettavalla lisäpuiteella ei voida merkittävästi vaikuttaa ikkunan henkivauriollisuuteen, pl. sellaiset rakennukset, joissa on paljon matalalla olevia ikkunoita ja joiden lasien rikkoutumisesta voi aiheutua merkittäviä vaaratilanteita (esim. koulut ja päiväkotit). Lasien iskunkestävyyttä voidaan parantaa laminoimalla, karkaisemalla tai käyttämällä lankalasia.
		Iskunkestävyydellä on merkitystä myös alimpien kerrosten ikkunoissa murtosuojausten kannalta. Murtosuojauksessa on otettava huomioon myös koko ikkunarakenteen kiinnitys.
		Lasien käyttöturvallisuuteen liittyy Suomen Rakentamismääräyskokoelman osa F2 Rakennuksen käyttöturvallisuus, määräykset ja ohjeet, 2001.
Ääneneristävyyys		Ikkunan ääneneristävyyys on erityisen tärkeä taajama-alueilla, vilkkaasti liikennöidyillä alueilla. Lisäpuite kasvattaa ikkunan ääneneristävyyttä sellaisenaan, eristyslasin tai laminoitun lasin käyttö parantaa ääneneristävyyttä edelleen. Ääneneristävyyteen vaikuttaa myös koko rakenteen tiiviyys, ja siten suunnittelun ja asennuksen huolellisuus.
Kiinnikkeiden kestävyys	korroosionkesto	Metalliset tuotteet voivat altistua korroosiolle. Korroosioriskiä lisää galvaanisten parien muodostuminen. Korroosio näkyy ikkunoissa ja julkisivuissa ensimmäisessä vaiheessa likavanoina ja myöhemmin kiinnikkeiden peltämisinä.
Tiivisteiden kestävyys	tiivisteiden mekaaninen kestävyys	Tiivisteiden kimmoisuuden tulee säilyä koko suunnitellun käyttöajan ajan. Ikkunarakenteen tiiviyys riippuu oleellisesti tiivisteiden kunnosta.
UV-säteilyn kestävyys	pinnoitteiden värinkestävyys	UV-säteily heikentää erityisesti orgaanisten pinnoitteiden kestäävyyttä

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset

Ikkunarakenteet

LAATUTEKIJÄ	SELITYS
muoviosien vanhenemisenkestävyys	Ikkunarakenteissa käytettävien muoviosien (esim. listojen, erilaisten helojen jne.) tulee kestää UV-säteilyä ilman että ne haurastuvat tai niiden väri muuttuu. Kokemusten mukaan varsinkin värillisten, muovipohjaisten lasituslistojen UV-säteilyn kesto on ollut heikkoa.
TYÖTEKNIIKAT JA –TAVAT	
Kiinnitykset	Alumiinin ja puun lämpöliikkeet eroavat toisistaan merkittävästi. Mikäli lämpöliike ei pääse vapaasti tapahtumaan, voi rakenne vaurioitua. Lämpöliikkeille on jätettävä mahdollisuus myös peitelistöjen ja varsinaisen lisäpuitteen kehysrakenteen väliin. Liikevara on suunniteltava kiinnitystapakohtaisesti.
Kiinnitysvarmuus	Mikäli puinen karmi on pahoin lahonnut tai muuten halkeillut, ei uutta rakennetta saada kiinnitettyä riittävällä varmuudella. Kiinnitykset tulee tehdä aina ehiään puuhun. Ennen tilausta tulee varmistaa, että suunnitelmassa on ikkunoiden koot merkitty oikein.
Ikkunakokojen varmistaminen	Ennen tilausta tulee varmistaa, että suunnitelmassa ikkunoiden kätisyydet merkitty oikein.
Aukeamissuuntien ja kätisyyksien varmistaminen	

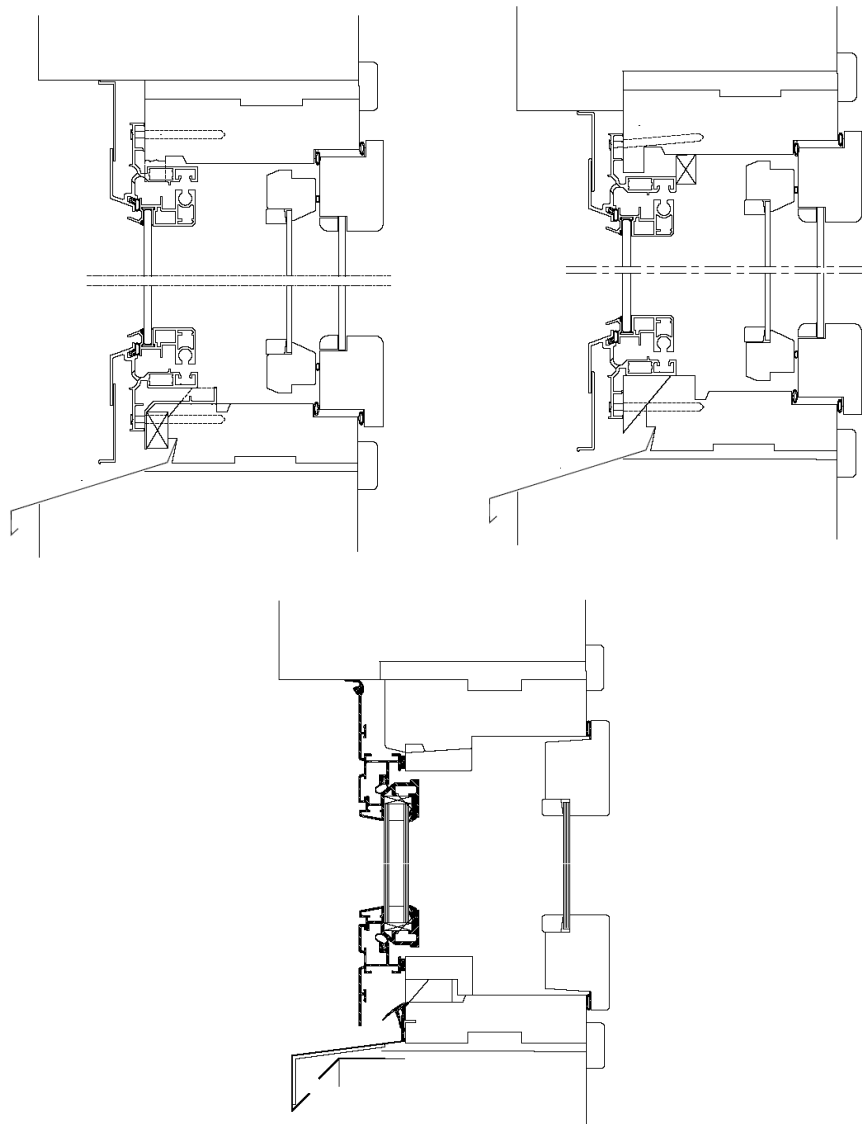
3.3 Vaihtopuitekorjaus

3.3.1 Yleistä

Vaihtopuite tarkoittaa korjausmenetelmää, jossa ikkunan vaurioitunut ulkopuite vaihdetaan kokonaan uuteen.

Vaihtopuiteratkaisu tehdään yleensä korvaamalla vaurioitunut puinen ulkopuite alumiinisella vaihtopuiteella. Alumiiniseen vaihtopuiteeseen sisältyy aina myös karmin ulkopinnan suojaaminen alumiiniprofiililla. Tietyissä tapauksissa korjaus voidaan tehdä myös valmis-
tamalla täsmälleen vanhojen mittojen mukainen (puurakenteinen) ulkopuite.

Vaihtopuiteella voidaan jäljitellä vanhaa ikkunajakoa tai sitä voidaan muunnella erilaisilla jakopuiteilla tai listoilla.

Kuva 2 Esimerkkejä vaihtopuiteratkaisuista

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset

Ikkunarakenteet

Lasivalinnoilla voidaan vaikuttaa merkittävästi ikkunan ominaisuuksiin. Vaihtopuitteita on tyypillisesti kahden tyyppisiä; saranoidussa ulkopuitteessa voi olla joko tavallinen ns. float-lasi tai eristyslasi. Laseissa voidaan käyttää myös erilaisia selektiivi- tai auringonsuojapinnoitteita. Muun tyyppisiä, vaihtopuiterakenteeseen soveltuvia ikkunalaseja ovat mm. erilaiset turva- ja murtosuojalasi, palonsuojalasi ja itsepuhdistuvat lasit.

Vaihtopuitteen asentaminen mahdollistaa myös ilmanvaihdon parantamiseen käyttämällä tuloilmaikkunaa. Tällöin huoneistoissa tarvittava korvausilmaa tulee ikkunarakenteessa rakennettavan tuuletusventtiilistön kautta. Vaihtopuiterakenteen yhteydessä voidaan käyttää myös raitisilmaventtiileitä, jotka voidaan asentaa joko ulkoseinään tai ikkunarakenteeseen (esim. tuuletusluukkuun).

3.3.2 Soveltuvuus

Vaihtopuiteratkaisu soveltuu melko pitkälle vaurioituneisiin ikkunarakenteisiin. Korjausratkaisun käyttäminen kuitenkin edellyttää, että ikkunan runko on ehjä, ts. ikkunakarmit eivät saa olla merkittävästi vaurioituneita. Toisaalta ulkopuitteen kunnolla ei ole merkitystä.

Vaihtopuitteen asentaminen soveltuu erityisesti kolmilasisten MSK-ikkunoiden korjaamiseen (mm. lahonneen ulkopuitteen uusiminen tai lämmön- ja ääneneristävyyden ja ikkunan tiiviyden parantaminen).

Vaihtopuiterakaus soveltuu ulkonäöllisesti myös korjauksiin, joissa ulkoseinän paksuus kasvaa (ulkoseinän verhouskorjaukset lisälämmöneristyksellä). Vaihtopuite tulee asentaa tällöin vanhaa ikkunarakennetta ulommas, jolloin ikkunarakente ei jää kokonaisuudessaan syvennykseen.

3.3.3 Materiaalit ja tuotteet

Yleistä

Vaihtopuiterakauksiin liittyviä tuotteita tulee käsitellä aina tuoteperheenä, tiettyyn ratkaisuun kuuluvina tuoteyhdistelminä.

Vaihtopuiterakaukseen tiettyyn järjestelmään kuuluvia yksittäisiä tuotteita ovat

- varsinainen vaihtopuite karmeineen, puitteineen sekä laseineen
- kiinnikkeet
- tiivisteet
- muut liittyvät tarvikkeet (mm. pellitykset, tuuletusosat jne.)

Tuotteilta vaadittavat ominaisuudet ja tuotehyväksynät

Vaihtopuiterakaisuille ei ole olemassa yleisesti hyväksyttyä tuotehyväksyntämenettelyä. Vaihtopuiterakaisun toimivuus- ja kestävyysominaisuuksiin voidaan kuitenkin soveltaa uusien ikkunoiden yhteydessä esitettyjä tekijöitä.

Tuotevalinnassa tulee varmistaa pitkäaikaiskestävyyteen sekä ikkunan toimivuuteen ja käyttöominaisuuksiin liittyvät tekijät (ks. Taulukko 5).

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS
Korjaustapakuvaukset
Ikkunarakenteet

Taulukko 5 Vaihtopuiteratkaisuihin soveltuvien tuotteiden keskeisiä ominaisuuksia.

Vaihtopuiterakenteen osa ja ominaisuus	Selitys
Vaihtopuiterakenne	
Toiminnalliset vaatimukset	
lämmöneristävyys	Lämmöneristävyys määritetään tietyn standardi-ikkunarakenteen kanssa, todellinen lämmöneristävyys aina kohdekohtainen tekijä
ääneneristävyys	Ikkunarakenteille kehitteillä myös energialuokitus (luokka A – E) ääneneristävyys tapauskohtainen ominaisuus, määritetään tarvittaessa kohdekohtaisin laskelmin
ilmatiiviyys	ilmatiiviydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
sateenpitävyys	sateenpitävyydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
tuulenpaineen kestävyys	tuulenpaineen kestävyydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
Kestävyyshaatimukset	
pystysuoran kestävyys	pistekuorman kestävyys
vaakasuoran kestävyys	pistekuorman kestävyys
Pitkäaikaiskestävyys	
kosteustekninen toimivuus	
lämpöliikkeiden huomioiminen	
Tiivisteet	
lämpötilan kesto	tiivisteiden ominaisuuksien säilyttävä sekä korkeissa että matalissa lämpötiloissa
puristuspainuman kesto	
UV-säteilyn kesto	
kosteuden kesto	
Kiinnikkeet	
korroosion kesto	

Vaihtopuiteratkaisuun soveltuvia tuotteita

Taulukossa 6 esitetyt vaihtopuiteratkaisut soveltuvat käytettäväksi ikkunoiden korjaamisessa vaihtopuiteratkaisulla.

Vaihtopuiteratkaisuihin sisältyvien tuotteiden ominaisuudet on varmistettu taulukon 5 mukaisen ominaisuuksien osalta, valmistajat sitoutuvat ilmoittamaan tarvittaessa yksittäisten kokeiden tulokset. Taulukossa esitettyjen tuotteiden osalta on kuitenkin aina varmistettava erikseen niiden soveltuvuus tiettyyn kohteeseen, sen rasisolosuhteisiin ja korjaukselle asetettaviin erikoisvaatimuksiin. Taulukkoa voidaan käyttää suuntaviivana valittaessa soveltuvia vaihtopuiteratkaisuja.

Taulukko 6 Vaihtopuiteratkaisuun soveltuvia tuotejärjestelmiä

Valmistaja	Vaihtopuiteratkaisu
Vaihtopuiteratkaisut	
Alumglas Oy	IKU-700
	IKU-780
	IKU-900
Lumon Oy	Korjausikkunat

3.3.4 Vaihtopuitekorjauksen keskeiset laatuun vaikuttavat tekijät

Korjausratkaisun laadulla tarkoitetaan tässä lähinnä sen teknistä toimivuutta, kestävyyttä sekä myös ulkonäöllistä onnistumista.

Korjauksen laatuun vaikuttavia tekijöitä on käsitelty tarkemmin seuraavassa (ks. Taulukko 7). Korjausratkaisun laatuun vaikuttavat mm.

- suunnitellut rakenneratkaisut
- valittavat materiaalit ja tuotteet
- käytettävät työtekniikat ja -tavat sekä
- työntekijöiden, työnjohdon sekä myös tilaajan ammattitaito ja asenne.

Hyvään laatuun pyrittäessä on erityisen tärkeää, että suunnitelma-asiakirjoissa annetaan riittävän yksikäsitteiset ohjeet ja vaatimukset keskeisten laatutekijöiden hallintaan. Keskeisten laatutekijöiden hallintaan on annettu tarkempia ohjeita JUKO-ohjeistokansion osassa *Ikkunoiden vaihtopuitekorjausten suunnitteluohjeet*. On kuitenkin muistettava, että koko korjauksen laatuun liittyy myös hankkeen läpiviemiseen ja tilaajan odotusten täyttymiseen liittyvät tekijät. Hankkeen läpivientiä on käsitelty tarkemmin JUKO-ohjeistokansion osiossa B.

Taulukon on tarkoitus toimia muistilistana sellaisista asioista, joihin on sekä suunnittelun että toteutuksen aikana kiinnitettävä erityishuomiota. Taulukossa on annettu myös yleisiä ohjeita yksittäisten laatutekijöiden suhteen.

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS
Korjaustapakuvaukset
Ikkunarakenteet

Taulukko 7 Vaihtopuitekorjauksen keskeisimmät laatuun vaikuttavat tekijät

LAATUTEKIJÄ		SELITYS
RAKENNERATKAISUT		
Kosteustekninen toimivuus	sadevedenpitävyys kosteuden tiivistymisen estäminen kosteuden tiivistymisen ulkoilmassa oleviin alumiiniprofiileihin	Litosten ja saumojen kautta voi kulkeutua merkittävästi kosteutta ikkunarakenteeseen tai ulkoseinään. Ikkunarakenteen liittymisessä ulkoseinään on varmistettava, ettei liitosten kautta kulkeudu kosteutta ikkunarakenteeseen tai ulkoseinään. Toisaalta olemassa olevien vesivuotojen syy on selvitettävä. Kosteutta voi tiivistyä ikkunan sisäpuolteeseen tai ulkopuolteeseen. Tiivistymisen syy on selvitettävä ja syy poistettava. Ulkona oleviin alumiiniprofiileihin tiivistyy tietyissä olosuhteissa merkittävästi kosteutta. Huolehditaan, että tiivistyville vedelle on olemassa poistumisreitit siten, ettei vesi kulkeudu seinäarakenteeseen tai ikkunan puuosiin.
Ilmanpitävyys	ilmavuodot ikkunarakenteen läpi	Ilmanvuodot ikkunarakenteen läpi aiheuttavat vedontunnetta ja voivat aiheuttaa kosteuden tiivistymistä ikkunaan. Ilmanvotojen kautta ilmanvaihtojärjestelmien säädöt menevät sekaisin ja rakennuksen energiankulutus kasvaa. Ilmanvotojen myötä myös rakenteen ääneneristävyyttä voi heikentää. Huolehditaan tuotevalinnassa sekä suunnitelmissa, ettei rakenteeseen muodostu häiritseviä ilmanvotoja. Asennuksen yhteydessä kiinnitetään huomiota asennustarkkuuteen ja tiivisteiden asentamiseen. ikkunan ja ulkoseinän liittyvät muodostavat merkittävän osan julkisivun ulkonäköä.
MATERIAALIT JA TUOTTEET		
Kuorimituksen kestävyyden kestävyys	lasien kestävyys tuulenpainelle	Liian ohuet lasit sekä liian heikko puitterakenne taipuvat tuulenpaineen vaikutuksesta, äärimmäisessä tapauksessa voi seurauksena olla lasin tai ikkunarakenteen rikkoutuminen. Taipuminen aiheuttaa mm. ääniongelmia. Ikkunat ja niiden lasit tulee mitoittaa tapauskohtaisesti tuulenpainelle.
lasien iskunkestävyys ja turvallisuus		Iskunkestävyydellä on merkitystä erityisesti alimpien kerrosten ikkunoissa murto-suojauksen kannalta. Uloimman puitteen vaihtamisella ei voida merkittävästi vaikuttaa ikkunan käyttöturvallisuuteen (erit. sisimmän lasin turvamääräyksin). Lasien iskunkestävyyttä voidaan parantaa laminoimalla, karkaisemalla tai käyttämällä lankalasia. Lasien käyttöturvallisuuteen liittyy Suomen Rakentamismääräyskokoelman osa F2 Rakennuksen käyttöturvallisuus, määräykset ja ohjeet, 2001.
Ääneneristävyyden kestävyys		ikkunan ääneneristävyyden kestävyys on erityisen tärkeä taajama-alueilla, vilkkaasti liikennöidyillä alueilla. Ääneneristävyyttä voidaan kasvattaa lasin lasivaiinnalla, joko lasinpaksuutta kasvattamalla tai käyttämällä eristyslasia tai laminoitua lasia. Toisaalta ääneneristävyyteen vaikuttaa myös koko rakenteen tiiviyden, ja siten suunnittelun ja asennuksen huolellisuus.
Kiinnikkeiden kestävyys (erityisesti erilaisten liistojen ja vastaavien kiinnikkeet)	korroosionkesto	Metalliset tuotteet voivat altistua korroosiolle. Korroosioriskiä lisää galvaanisten parien muodostuminen. Korroosio näkyy ikkunoissa ja julkisivuissa ensimmäisessä vaiheessa likavanoina ja myöhemmin kiinnikkeiden peittämisinä. Valitaan kiinnikkeet siten, ettei korroosioita synny. Varmistetaan, ettei synny galvaanista paria.
Tiivisteiden kestävyys	tiivisteiden mekaaninen kestävyys	Tiivisteiden kimmoisuuden tulee säilyä koko suunnitellun käyttöajan. Ikkunarakenteen tiiviyden riippuu oleellisesti tiivisteiden kunnosta.

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset

Ikkunarakenteet

LAATUTEKIJÄ		SELITYS
UV-säteilyn kestävyys	pinnoitteiden värinkestävyys muoviosien vanhenemisenkestävyys	UV-säteily heikentää erityisesti orgaanisten pinnoitteiden kestävyyttä Ikkunarakenteissa käytettävien muoviosien (esim. listojen, erilaisten helojen jne.) tulee kestää UV-säteilyä ilman että ne haurastuvat. Kokemusten mukaan varsinkin värillisten, muovipohjaisten lasituslistojen UV-säteilyn kesto on ollut heikkoa.
TYÖTEKNIIKAT JA – TAVAT		
Kiinnitysvarmuus	vanhan ikkunarakenteen puuosien vaurioiden lahovaurioiden poistaminen	Mikäli puinen karmi on pahoin lahonnut tai muuten halkeilleen, ei uutta rakennetta saada kiinnitettyä riittävällä varmuudella Varmistetaan puuosien vaurioiden poistaminen korjaustavan valintaa. Suositeltavaa tarkastaa vaurioiden myös ennen asennusta Ikkunan karmirakenteissa olevat lahovaurioiden poistettava. Kiinnitys on tehtävä aina ehjään puuhun.
Ikkunakokojen varmistaminen		Varmistetaan ennen tilausta suunnitelmat ja että näissä on ikkunoiden koot merkitty oikein.
Aukeamissuuntien ja kätisyksien varmistaminen		Varmistetaan ennen tilausta suunnitelmat ja että näissä on ikkunoiden kätisyydet merkitty oikein.

4 IKKUNOIDEN UUSIMINEN KOKONAAN

4.1 Yleistä

Ikkunoiden uusiminen kokonaisuudessaan on korjausmenetelmä, jossa vaurioitunut tai muutoin käyttöominaisuuksiltaan heikentynyt ikkuna vaihdetaan kokonaan uuteen. Vanha ikkunarakenne poistetaan karmeineen.

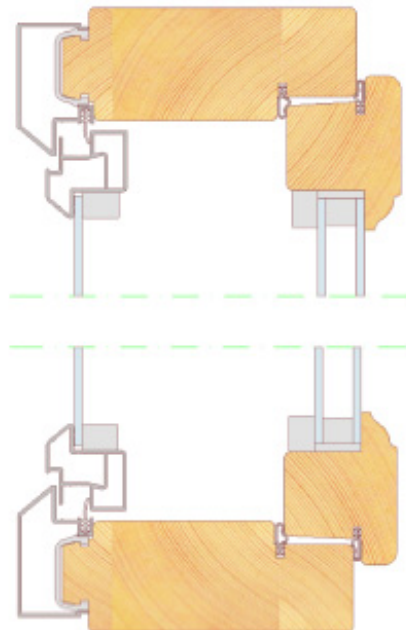
Uusi ikkuna voidaan valita periaatteessa varsin vapaasti samoista ikkunatyypeistä, joita käytetään uudisrakentamisessa. Yleisin uusi ikkunatyyppi on puu-alumiinikarminen MSE-ikkuna. Muun tyyppisiä ikkunarakenteita ovat mm. kolmilasiset MSK-ikkunat, kiinteät MEK-ikkunat sekä SEK- tai SE-ikkunat.

Ikkunan ulkonäköä on mahdollista muunnella, esim. jakokarmien tai -puitteiden avulla sekä toimivuusominaisuuksia mm. erilaisten heloitusten avulla (esim. ikkunan aukeamissuunnan vaihtelu).

Lasitusvaihtoehtoja on lukuisia ja lasivalinnalla voidaan vaikuttaa merkittävästi ikkunan ominaisuuksiin. Ikkunalaseina käytetään tavallisesti ns. float-lasia tai eristyslasiä. Laseissa voidaan käyttää myös erilaisia selektiivi- tai auringonsuojapinnoitteita. Muun tyyppisiä ikkunalaseja ovat mm. erilaiset turva- ja murtosuojalasiset, palonsuojalasiset ja itsepuhdistuvat lasit.

Ikkunoiden uusiminen kokonaan antaa mahdollisuuden myös ilmanvaihdon parantamiseen käyttämällä tuloilmaikkunaa. Tällöin huoneistoissa tarvittava korvausilmaa tulee ikkunarakenteessa olevien tuuletusventtiilien kautta. Ikkunoiden uusimisen yhteydessä voidaan käyttää myös raitisilmaventtiileitä.

Ikkunarakenne voidaan varustaa myös erilaisin lisävarustein, joista tyypillisimmät ovat mm. sälekaihtimet sekä erilaiset aukipitolaitteet.

Kuva 3 MSE-ikkunan poikkileikkaus, uloimmainen puite kokonaan alumiinia.

4.2 Soveltuvuus

Korjauksella poistetaan vanhat rakenteet kokonaan, joten vanhan ikkunarakenteen kunto ei sinänsä aseta rajoituksia korjausmenetelmän käytölle.

4.3 Materiaalit ja tuotteet

4.3.1 Yleistä

Ikkunoiden uusimisessa käytetään yleensä tiettyyn järjestelmään kuuluvia tuotteita, joita ovat

- varsinainen ikkunarakenne
 - o karmit, puitteet, lasit, helat, tiivisteet jne.
- kiinnikkeet
- liittyvät tarvikkeet (mm. pellitykset, tuuletusosat, tiivisteet ja saumausaineet jne.)

4.3.2 Tuotteilta vaadittavat ominaisuudet ja tuotehyväksynät

Tuotevalinnassa tulee varmistaa pitkäaikaiskestävyyteen sekä ikkunan toimivuuteen ja käyttöominaisuuksiin liittyvät tekijät (ks. Taulukko 8)

Taulukko 8 Ikkunarakenteen keskeisiä ominaisuuksia.

Vaihtopuiterakenteen osa ja ominaisuus	Selitys
Ikkunarakenne	
Toiminnalliset vaatimukset	
lämmöneristävyys	Lämmöneristävyys määritetään tietyn standardi-ikkunarakenteen kanssa, todellinen lämmöneristävyys aina kohdekohtainen tekijä
ääneneristävyys	Ikkunarakenteille kehitteillä myös energialuokitus (luokka A – E) ääneneristävyys tapauskohtainen ominaisuus, määritetään tarvittaessa kohdekohtaisin laskelmin
ilmatiiviys	ilmatiiviydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
sateenpitävyys	sateenpitävyydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
tuulenpaineen kestävyys	tuulenpaineen kestävyydellä kolme luokkaa, luokat 1 – 3
Kestävyysvaatimukset	
pystysuoran kestävyys	pistekuorman
vaakasuoran kestävyys	pistekuorman
Pitkäaikaiskestävyys	
kosteustekninen toimivuus	
lämpöliikkeiden huomioiminen	keskeinen tekijä puu-alumiinirakenteissa
Tiivisteet ja saumausaineet	
lämpötilan kesto	tiivisteiden ominaisuuksien säilyttävä sekä korkeissa että matalissa lämpötiloissa
puristuspainuman kesto	ominaisuus keskeinen tiivisteprofiileilla
UV-säteilyn kesto	
kosteuden kesto	
Kiinnikkeet	
korroosion kesto	

4.3.3 Ikkunoiden uusimiseen soveltuvia tuotteita

Taulukossa 9 esitetyt ikkunaratkaisut soveltuvat käytettäväksi ikkunoiden uusimisessa.

Ikkunaratkaisuihin sisältyvien tuotteiden ominaisuudet on varmistettu taulukon 9 mu-
kaisten ominaisuuksien osalta, valmistajat sitoutuvat ilmoittamaan tarvittaessa yksittäis-
ten kokeiden tulokset.

Taulukkoa voidaan käyttää suuntaviivana valittaessa soveltuvia ikkunaratkaisuja. Ikku-
noiden lopulliset ominaisuudet riippuvat oleellisesti kuitenkin myös mm. lasivalinnasta,
lisävarusteita ja aukeamissuunnasta sekä saranointijärjestelmistä. Taulukossa esitetty-
jen tuotteiden osalta on kuitenkin aina varmistettava erikseen niiden soveltuvuus tiet-
tyyn kohteeseen, sen rasitusolosuhteisiin ja korjaukselle asetettaviin erikoisvaatimuk-
siin.

Taulukko 9 Vaihtopuitekorjaukseen soveltuvia tuotejärjestelmiä

Valmistaja	Ikkunaratkaisu	Huom!
Tiivi Oy	MSEX MSE MEKA Tiivi AirTech400	puu-alumiini-ikkuna puuikkuna kiinteä ikkuna Tuloilmaikkuna

4.4 Ikkunoiden uusimisen keskeiset laatuun vaikuttavat tekijät

Korjausratkaisun laadulla tarkoitetaan tässä lähinnä sen teknistä toimivuutta, kestävyyt-
tä sekä myös ulkonäöllistä onnistumista.

Korjauksen laatuun vaikuttavia tekijöitä on käsitelty tarkemmin seuraavassa (ks.
Taulukko 10). Korjausratkaisun laatuun vaikuttavat mm.

- suunnitellut rakenneratkaisut
- valittavat materiaalit ja tuotteet
- käytettävät työtekniikat ja -tavat sekä
- työntekijöiden, työnjohdon sekä myös tilaajan ammattitaito ja asenne.

Hyvään laatuun pyrittäessä on erityisen tärkeää, että suunnitelma-asiakirjoissa anne-
taan riittävän yksikäsitteiset ohjeet ja vaatimukset keskeisten laatutekijöiden hallintaan.
Keskeisten laatutekijöiden hallintaan on annettu tarkempia ohjeita JUKO-
ohjeistokansion osassa *Ikkunoiden uusimisen suunnitteluohjeet*. On kuitenkin muistet-
tava, että koko korjauksen laatuun liittyy myös hankkeen läpiviemiseen ja tilaajan odo-
tusten täyttymiseen liittyvät tekijät. Hankkeen läpivientiä on käsitelty tarkemmin JUKO-
ohjeistokansion osiossa B.

Taulukon on tarkoitus toimia muistilistana sellaisista asioista, joihin on sekä suunnitte-
lun että toteutuksen aikana kiinnitettävä erityishuomiota. Taulukossa on annettu myös
yleisiä ohjeita yksittäisten laatutekijöiden suhteen.

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset Ikkunarakenteet

Taulukko 10 ikkunoiden uusimisen keskeisimmät laatutekijät

LAATUTEKIJÄ		SELITYS
RAKENNERATKAISUT		
Kosteustekninen toimivuus	sadevedenpitävyys kosteuden tiivistymisen estäminen kosteuden tiivistymisen ulkoilmassa oleviin alumiiniprofiileihin	Litosten ja saumojen kautta voi kulkeutua merkittävästi kosteutta ikkunarakenteeseen tai ulkoseinään. Ikkunarakenteen liittymisessä ulkoseinään on varmistettava, ettei liitosten kautta kulkeudu kosteutta ikkunarakenteeseen tai ulkoseinään. Toisaalta olemassa olevien vesivuotojen syy on selvitettävä. Kosteutta voi tiivistyä ikkunan sisäpuolteeseen tai ulkopuolteeseen. Uusissa ikkunoissa tiivistymisen estämiseksi on asennustyön huolellisuuteen kiinnitettävä huomiota. Myös rakennuksen ilmanvaihdon toimivuus on syytä tarkistaa.
Ilmantiiviyys	ilmavuodot ikkunarakenteen läpi (ilmanpitävyys)	Ulkona oleviin alumiiniprofiileihin tiivistyy tietyissä olosuhteissa merkittävästi kosteutta. Huolehditaan, että tiivistäville vedelle on olemassa poistumisreitit siten, ettei vesi kulkeudu seinä- ja ikkunan puuosiin.
Lämpöliikkeiden huomioiminen	ilmavuodot ikkunarakenteen läpi (ilmanpitävyys) lämpöliikkeet eri materiaalien välillä	Ilmavuodot ikkunarakenteen läpi aiheuttavat vedontunnetta ja voivat aiheuttaa kosteuden tiivistymistä ikkunaan. Ilmavuotojen kautta ilmanvaihtojärjestelmien säädöt menevät sekaisin ja rakennuksen energiankulutus kasvaa. Ilmavuotojen myötä myös rakenteen ääneneristävyyttä voi heikentää. Asennuksen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota asennustarkkuuteen ja tiivisteiden asentamiseen.
Litosten viimeistely	liitosten vaikutus rakennuksen ulkonäköön	Eri materiaalien erisuuret lämpöliikkeet on otettava huomioon liitoksissa varaamalla liitoksiin riittävä liikevara. Erityisesti alumiinin ja puun lämpöliikkeet eroavat toisistaan merkittävästi. Mikäli lämpöliike ei pääse vapaasti tapahtumaan, voi rakenne vaurioitua. Lämpöliikkeille on jätettävä mahdollisuus myös peitelistöjen ja varsinaisen ikkunan karmirakenteen väliin. Liikevara on suunniteltava aina kiinnitystapakohtaisesti.
MATERIAALIT JA TUOTTEET		
Kuorituksen kestävyys	tuulenpainelle	Liian ohuet lasit sekä liian heikko puiterakenne taipuvat tuulenpaineen vaikutuksesta, äärimmäisessä tapauksessa voi seurauksena olla lasin tai ikkunarakenteen rikkoutuminen. Taipuminen aiheuttaa myös ääniongelmia. Ikkunat ja niiden lasit tulee mitoittaa tapauskohtaisesti tuulenpainelle.
iskunkestävyys ja turvallisuus		Lasien rikkoutumisesta aiheutuvat turvallisuusriskit on otettava huomioon, jos ikkunat sijaitsevat matalalla lattiapinnasta tai jos lasien rikkoutumisesta aiheutuu muutoin merkittävä turvallisuusriski. Iskunkestävyydellä on merkitystä myös alimpien kerrosten ikkunoissa murtosuojauksen kannalta.
Lämmönestävyys		Lasien kestävyyttä voidaan parantaa laminoimalla, karkaisemalla tai käyttämällä lankalasia. Asuntojen lasien turvallisuutta voidaan parantaa kasvattamalla lasien paksuutta.
Ääneneristävyyys		Lasien käyttöturvallisuuteen liittyy Suomen Rakentamismääräyskokoelman osa F2 Rakennuksen käyttöturvallisuus, määräykset ja ohjeet, 2001.
		Ikkunarakenteella tulee olla riittävä lämmönestävyys. Huono lämmönestävyys mm. lisää energiakulutusta sekä aiheuttaa vedontunnetta. Lämmönestävyyteen vaikuttaa ikkunan perusominaisuuksien lisäksi oleellisesti asennuksen huolellisuus.
		Ikkunan ääneneristävyyys on erityisen tärkeä taajama-alueilla, viikakaasi liikennöidyillä alueilla.
		Ääneneristävyyttä voidaan kasvattaa lasin paksuutta kasvattamalla ja/tai vaihtelemalla sekä ikkunan puitteiden välistä mittaa vaihtelemalla. Eristyslasin tai laminoidun käyttö parantaa ääneneristävyyttä edelleen. Ääneneristävyyteen vaikuttaa myös koko rakenteen tiiviyys, ja siten suunnitteluun ja asennuksen huolellisuus.

JUKO – JULKISIVUKORJAUSTEN TUOTTEISTUS

Korjaustapakuvaukset

Ikkunarakenteet

LAATUTEKIJÄ	SELITYS
Kiinnikkeiden kes- tävyys	korroosionkesto
UV-säteilyn kestä- vyys	pinnoitteiden värinkestävyys
TYÖTEKNIIKAT JA – TAVAT	
Ikkunakokojen var- mistaminen	Varmistetaan ennen tilausta suunnitelmat ja että näissä on ikkunoiden koot merkitty oikein.
Aukeamissuuntien ja kätisyyksien varmistaminen	Varmistetaan ennen tilausta suunnitelmat ja että näissä on ikkunoiden käsisyydet merkitty oikein.